

УДК 364.044.22

Півень К.А.¹

Балухтіна О.М.²

¹ студ. гр. СНЗ-219 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. іст. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ЕТАПИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РОБОТИ З ГРОМАДЯНАМИ, ЯКІ ВИЯВИЛИ БАЖАННЯ СТАТИ НАСТАВНИКАМИ ДЛЯ ДІТЕЙ-СИРІТ

Актуальність дослідження соціально-психологічної роботи з громадянами, які виявили бажання стати наставниками для дітей-сиріт в Україні полягає в тому, що це дасть можливість виявити потреби та очікування наставників, їх мотивацію та компетенції, що є важливим для правильного підбору кандидатів на посаду наставника.

Метою етапів соціально-психологічної роботи з громадянами є: ознайомлення та виявлення потенційних наставників серед громадян, які

виявили бажання допомогти сиротам; запровадження програми підготовки наставників, яка має на меті формування компетентностей та навичок в сфері наставництва; підтримка та контроль за діяльністю наставників, забезпечення їхнього психологічного комфорту та професійного зростання; розвиток соціально-психологічних навичок в громадян; підвищення ефективності програми наставництва та її подальшого розвитку. Однією з проблем дослідження є розробка механізмів підтримки та мотивації наставників, недостатня ефективність програми підготовки наставників та організації взаємодії між ними та дітьми-сиротами, дослідження ефективності праці та виявлення факторів, які можуть впливати на якість їхньої роботи.

Етапи соціально-психологічної роботи з потенційними наставниками:

1. Проведення інформаційної кампанії.

2. Перший контакт із громадянами по телефону – під час розмови із співробітником соціальної служби громадянин має отримати коротку інформацію про Програму Наставництва для того, щоб прийняти рішення про свої подальші кроки. В свою чергу, спеціаліст має отримати інформацію: ПІБ, вік, житлові умови, сімейний стан, контактний телефон.

3. Інформаційна зустріч – метою інформаційної зустрічі є презентація Проекту Наставництва та ознайомлення громадян з різними формами сімейного виховання дітей-сиріт, нормативно-правовою базою, а також розкриття поняття та процесу наставництва як альтернативної форми допомоги зазначеній категорії дітей. Громадян ознайомлюють з етапами соціально-психологічної підготовки, а по завершенні інформаційної зустрічі кандидати заповнюють анкету та записуються на первинну консультацію з психологом.

4. Перша психологічна консультація.

5. Візит в сім'ю спеціалістів соціальних служб Програми.

6. Навчальний тренінг.

7. Повторна психологічна консультація.

8. Висновок соціально-психологічної готовності громадян –проводиться зустріч мультидисциплінарної команди у складі соціального працівника / соціального педагога, який проводив інформаційну зустріч та відвідував сім'ю, психолога та тренерів з метою прийняття колегіального рішення щодо готовності кандидатів бути наставниками для дітей-сиріт [1].

Серед українських вчених, хто першим звернувся до проблеми наставництва, слід назвати О. О. Байдарову, яка провела аналіз історичних аспектів становлення наставництва у різних сферах людської діяльності, його типів і видів, вивченню застосування цього підходу в соціальній сфері. Вчена розкрила зміст соціального наставництва, принципи його реалізації, функції наставництва у сфері соціальної роботи з вихованцями інтернатних закладів як форми навчання і соціальної підтримки в процесі їх входження в доросле

життя [2]. Дане питання також розкрито в дослідженнях, Н. С. Адаховської, О. М. Балухтіної, В. В. Кузьміна, В. І. Леонової.

У світовій практиці термін «наставництво» відомий давно. У США система функціонує з 1904 р., коли розпочався рух «Big Brothers Big Sisters». Особливість організації в тому, що вона направлена не на розв'язання якихось глобальних проблем, а на задоволення базових потреб конкретної дитини [3, с. 150]. Також функціонують такі міжнародні некомерційні організації як: «Kidsave International», «Heart for Orphans», та південнокорейський проєкт «Oak Tree Project».

У результаті такої соціально-психологічної роботи з громадянами, які виявили бажання стати наставниками, можна забезпечити їх готовність та компетентність для успішної участі у програмі наставництва та сприяти більш ефективному розвитку даного напрямку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Удовенко Ю.М. Розвиток наставництва для дітей-сиріт в Україні: концептуальні та методологічні засади. *Psychological journal*. Київ. 2019. С. 263–279.
2. Байдарова О.О. Наставництво як форма соціальної підтримки випускників інтернатних закладів. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Психологія. Педагогіка. Соціальна робота*. 2012. №3. С. 64–67.
3. Розвадовська Т.А., Братченко М.Ю. Вплив наставництва на формування та розвиток дітей, що перебувають в інституційних закладах опіки. *Актуальні питання гуманітарних наук. Серія: Педагогіка*. 2018. Вип. 21. Т. 2. С. 149–155.